

USVOJENI TEKSTOVI

P9_TA(2021)0115

Izvješća Komisije o Srbiji za 2019. i 2020.

Rezolucija Europskog parlamenta od 25. ožujka 2021. o izvješćima Komisije o Srbiji za 2019. i 2020. (2019/2175(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane, koji je stupio na snagu 1. rujna 2013.,
- uzimajući u obzir zahtjev Srbije od 19. prosinca 2009. za članstvo u Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir mišljenje Komisije od 12. listopada 2011. o zahtjevu Srbije za članstvo u Europskoj uniji (COM(2011)0668), odluku Europskog vijeća od 1. ožujka 2012. o dodjeli statusa zemlje kandidatkinje Srbiji te odluku Europskog vijeća od 27. i 28. lipnja 2013. o otvaranju pregovora o pristupanju EU-u sa Srbijom,
- uzimajući u obzir zaključke Predsjedništva sa sastanka Europskog vijeća u Solunu od 19. i 20. lipnja 2003.,
- uzimajući u obzir Izjavu iz Sofije sa sastanka na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana od 17. svibnja 2018. te priloženi sofijski program prioriteta,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1244 od 10. lipnja 1999., savjetodavno mišljenje Međunarodnog suda pravde od 22. srpnja 2010. o sukladnosti jednostranog proglašenja neovisnosti Kosova s međunarodnim pravom te Rezoluciju Opće skupštine UN-a 64/298 od 9. rujna 2010. u kojoj je potvrđen sadržaj mišljenja Međunarodnog suda pravde i pozdravljena spremnost EU-a da posreduje u dijalogu između Srbije i Kosova,
- uzimajući u obzir prvi sporazum o načelima kojima se uređuje normalizacija odnosa između vlada Srbije i Kosova od 19. travnja 2013. i sporazumâ od 25. kolovoza 2015. te aktualni dijalog uz posredovanje EU-a za normalizaciju odnosa;
- uzimajući u obzir Berlinski proces pokrenut 28. kolovoza 2014.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. studenoga 2018. o Izvješću Komisije o Srbiji

za 2018.¹,

- uzimajući u obzir izjavu i preporuke s jedanaeste sjednice Parlamentarnog odbora Europske unije i Srbije za stabilizaciju i pridruživanje (SAPC) održane 30. i 31. listopada 2019.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. veljače 2020. naslovljenu „Poboljšanje pretpripravnog procesa – vjerodostojna perspektiva pristupanja EU-u za zemlje zapadnog Balkana” (COM(2020)0057),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 5. lipnja 2020. o jačanju suradnje s partnerima sa zapadnog Balkana u području migracija i sigurnosti,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. svibnja 2019. naslovljenu „Politika proširenja EU-a za 2019.” (COM(2019)0260) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o Srbiji za 2019.” (SWD(2019)0219),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. listopada 2020. naslovljenu „Politika proširenja EU-a za 2020.” (COM(2020)0660) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o Srbiji za 2020.” (SWD(2020)0352),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. listopada 2020. naslovljenu „Gospodarski i investicijski plan za zapadni Balkan” (COM(2020)0641) i radni dokument službi Komisije naslovljen „Smjernice za provedbu zelenog plana za zapadni Balkan” (SWD(2020)0223),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. travnja 2020. naslovljenu „Komunikacija o globalnom odgovoru EU-a na COVID-19” (JOIN(2020)0011),
- uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu programa gospodarske reforme Srbije za razdoblje 2020. – 2022. (SWD(2020)0064) od 21. travnja 2020. i zajedničke zaključke gospodarskog i financijskog dijaloga između EU-a i zapadnog Balkana i Turske koje je Vijeće usvojilo 19. svibnja 2020.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. travnja 2020. naslovljenu „Potpora zapadnom Balkanu u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19 i za oporavak nakon pandemije” (COM(2020)0315),
- uzimajući u obzir jedanaesti sastanak Konferencije o pristupanju sa Srbijom na ministarskoj razini održan 10. prosinca 2019. i na kojem su otvoreni pregovori o poglavlju br. 4 „Slobodno kretanje kapitala”,
- uzimajući u obzir zaključke prve faze Međustranačkog dijaloga o poboljšanju uvjeta za održavanje parlamentarnih izbora uz pomoć Europskog parlamenta,
- uzimajući u obzir završno izvješće posebne misije OESS-a/ODIHR-a za ocjenu izbora o parlamentarnim izborima održanima 21. lipnja 2020. u Srbiji, objavljeno 7. listopada 2020.,
- uzimajući u obzir izjavu za tisak Ureda visoke povjerenice UN-a za ljudska prava o

¹ SL C 363, 28.10.2020., str. 119.

zabrinutosti zbog zlouporabe Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma za napadanje nevladinih organizacija i ograničenje njihova rada, objavljenu 11. studenoga 2020.,

- uzimajući u obzir Drugo izvješće o sukladnosti o Srbiji koje je Skupina europskih država protiv korupcije (GRECO) u sklopu četvrtog kruga ocjenjivanja objavila 26. studenoga 2020. na temu prevencije korupcije u pogledu članova parlamenta, sudaca i tužitelja,
 - uzimajući u obzir Temeljno evaluacijsko izvješće o Srbiji od 22. siječnja 2020. koje je sastavila Skupina stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (GREVIO),
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o toj zemlji,
 - uzimajući u obzir svoju preporuku od 19. lipnja 2020. Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o zapadnom Balkanu, nakon sastanka na vrhu 2020.¹,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Europskog parlamenta i predsjednika parlamenta zemalja zapadnog Balkana održanog 28. siječnja 2020., koji je sazvaio predsjednik Europskog parlamenta zajedno s čelnicima parlamenta zemalja zapadnog Balkana,
 - uzimajući u obzir Izjavu iz Zagreba usuglašenu tijekom sastanka na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana održanog putem videokonferencije 6. svibnja 2020.,
 - uzimajući u obzir sastanak na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana u okviru Berlinskog procesa održan 10. studenoga 2020.,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0032/2021),
- A. budući da se o Srbiji, kao i o svakoj zemlji koja teži da postane članicom EU-a, mora odlučivati prema vlastitim zaslugama u smislu ispunjavanja, provedbe i poštovanja skupa kriterija i zajedničkih vrijednosti koji su uvjet za pristupanje, te budući da kvaliteta i predanost potrebnim reformama određuju raspored i napredovanje pristupanja;
- B. budući da su demokracija, ljudska prava i vladavina prava temeljne vrijednosti na kojima se zasniva EU te su u središtu procesa proširenja i procesa stabilizacije i pridruživanja; budući da su potrebne održive reforme kako bi se savladali znatni preostali izazovi u tim područjima;
- C. budući da Srbija treba i na domaćem terenu i u svojim međunarodnim odnosima postići neosporne rezultate u pridržavanju, podržavanju i obrani vrijednosti poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika nacionalnih i drugih manjina;
- D. budući da je od početka pregovora sa Srbijom otvoreno 18 poglavlja, od kojih su dva

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0168.

privremeno zatvorena; budući da je Srbija odlučila prihvatiti novu metodologiju proširenja EU-a;

- E. budući da se dosljedni rezultati u pogledu postignuća tek trebaju ostvariti u području pravosuđa i temeljnih prava (poglavlje br. 23) te pravde, slobode i sigurnosti (poglavlje br. 24); budući da je Vijeće odlučilo da neće otvoriti dodatna poglavlja sa Srbijom;
- F. budući da GRECO smatra da je situacija u Srbiji „globalno nezadovoljavajuća” te je usto utvrdio da Srbija nije poštovala njegove preporuke oko prevencije korupcije u pogledu članova parlamenta, sudaca i tužitelja;
- G. budući da predanost EU-a njegovanju vladavine prava zahvaća i Srbiju te bi EU trebao nastaviti suradnju s Vijećem Europe kako bi podržao Srbiju u provođenju bitnih reformi i obuke u vezi s pravosuđem, borbom protiv korupcije, promicanjem ljudskih prava te ulogom slobodnih i neovisnih medija i civilnog društva, te u praćenju napretka ostvarenog u tim područjima, u skladu s revidiranom metodologijom proširenja;
- H. budući da je normalizacija odnosa s Kosovom u interesu Srbije;
- I. budući da je Srbija i dalje predana održavanju regionalne suradnje i dobrosusjedskih odnosa;
- J. budući da je Srbija i dalje predana stvaranju funkcionalnog tržišnoga gospodarstva i nastavila je provoditi obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, iako preostaje niz otvorenih pitanja u pogledu usklađenosti; budući da je korupcija i dalje prepreka gospodarskome razvoju;
- K. budući da je Srbija ratificirala sve temeljne konvencije Međunarodne organizacije rada;
- L. budući da sloboda izražavanja i neovisnost medija ostaju ozbiljni razlozi za zabrinutost na koje se mora hitno odgovoriti;
- M. budući da je Međustranački dijalog o poboljšanju uvjeta za održavanje parlamentarnih izbora uz posredovanje Europskog parlamenta i dalje jedinstvena platforma za postizanje konsenzusa o tome što valja poduzeti za poboljšanje uvjeta u kojima se provode izbori;
- N. budući da je EU pristao da se iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) preraspodijeli 374 milijuna EUR kako bi se doprinijelo ublažavanju socioekonomskih učinaka bolesti COVID-19 u regiji;
- O. budući da je EU pokazao svoju predanost europskoj perspektivi zemalja zapadnog Balkana i mobilizirao 3,3 milijarde EUR za suočavanje s aktualnom zdravstvenom krizom i ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica pandemije bolesti COVID-19;
- P. budući da je EU najveći pružatelj pomoći Srbiji za ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica pandemije bolesti COVID-19; budući da je Srbija primila 15 milijuna EUR izravne potpore zdravstvenom sektoru, 78,4 milijuna EUR potpore za socijalni i gospodarski oporavak i 93,4 milijuna EUR sredstava za pomoć;
- Q. budući da Srbija prima pretpristupnu pomoć u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) s ukupnim okvirnim dodijeljenim sredstvima od 1 539,1 milijardi EUR za razdoblje od 2014. do 2020.;

- R. budući da je EU najveći pružatelj financijske pomoći Srbiji; budući da je EU tijekom proteklih 18 godina Srbiji dodijelio više od 3,6 milijardi EUR bespovratnih sredstava u svim područjima, poput vladavine prava, reforme javne uprave, socijalnog razvoja, okoliša i poljoprivrede; budući da je Srbija od 2007. u okviru IPA-e primila pomoć EU-a u ukupnom iznosu od 2,79 milijardi EUR;
- S. budući da je Srbija imala znatnu korist od trgovinske i gospodarske integracije s EU-om; budući da je EU najveći trgovinski partner Srbije, i na njega otpada 67 % ukupnog srpskog izvoza i više od 60 % ukupnog uvoza robe 2018.; budući da su ulaganja EU-a u Srbiji između 2010. i 2018. ukupno dosegla više od 13 milijardi EUR;
1. pozdravlja činjenicu da je članstvo u EU-u i dalje strateški cilj Srbije i da je to jedan od prioriteta novoformirane vlade; prima na znanje činjenicu da sve parlamentarne stranke podržavaju proces integracije Srbije u EU; potiče srbijanske vlasti da u javnoj raspravi aktivnije i jasnije komuniciraju o svojoj predanosti europskim vrijednostima te očekuje jasnu i nedvosmislenu predanost Srbije, i riječju i djelom, da će ispuniti svoje obveze prema pristupanju EU-u na jasan i provjerljiv način;
 2. ističe važnost davanja većeg zamaha pristupnim pregovorima sa Srbijom i brze provedbe revidirane metodologije proširenja utemeljene na tematskim skupinama pregovaračkih poglavlja i postupnome približavanju pojedinim politikama i programima EU-a, istodobno ističući jasne i konkretne poticaje od izravnog interesa za građane Srbije;
 3. ističe da je zamah koji je stvoren novim mandatom nakon izbora održanih 21. lipnja 2020. u Srbiji prilika za postizanje bitnog napretka u pogledu europske perspektive Srbije; zalaže se za to da se daljnja pregovaračka poglavlja otvore tek kada Srbija preuzme potrebne obveze i ostvari reforme u skladu s traženim mjerilima; ističe da je otvaranje poglavlja neophodno za postizanje održivih reformi i proeuropskih promjena u Srbiji;
 4. poziva Komisiju i Vijeće da, prema potrebi uz uključivanje srbijanskih partnera, poduzmu potrebne korake za provedbu odredaba revidirane metodologije proširenja, posebno onih koje se odnose na tematske skupine pregovaračkih poglavlja, kao i da iskoriste tu novu metodologiju kao priliku za ubrzanje procesa proširenja zapadnog Balkana i da zajedno sa Srbijom utvrde nove korake u pregovaračkom procesu Srbije;
 5. pozdravlja suradnju Vlade Srbije i Narodne skupštine na Nacionalnoj konvenciji o Europskoj uniji; poziva Vladu Srbije da što prije imenuje novog voditelja pregovaračkog tima za pristupanje Srbije Europskoj uniji; usto poziva Srbiju da poboljša administrativne kapacitete Ministarstva europskih integracija kako bi se bolje vodili pregovori o članstvu i da učini sve što je u njezinoj moći kako bi proces europske integracije postao što uključiviji i otvoreniji;
 6. konstatira da je Srbija nastavila jačanje usklađivanja i provođenja svojeg zakonodavstva u skladu s pravnom stečevinom EU-a te da to mora i dalje činiti; žali što je tempo usklađivanja bio znatno sporiji od onoga što je vlada prvotno planirala; ističe ograničen napredak u pogledu poglavlja br. 23 (pravosuđe i temeljna prava) i poglavlja br. 24 (pravda, sloboda i sigurnost); primjećuje da su normalizacija odnosa s Kosovom i istinsko poštovanje temeljnih prava i dalje ključni te da će odrediti tempo pristupnih pregovora;

7. žali zbog nedostatka napretka u mnogim područjima srbijanskog programa reformi i činjenice da je čak došlo do nazadovanja u pogledu pitanja koja su ključna za pristupanje EU-u; poziva Komisiju da promijeni svoju metodologiju izvješćivanja kako bi se uzelo u obzir značajno nazadovanje i poslala jasna poruka zemljama pristupnicama, uključujući Srbiju;
8. naznačuje da je važno da srbijanski dionici strateški komuniciraju o koristima pristupanja EU-u; ističe da se javna rasprava o pristupanju EU-u mora temeljiti na činjenicama i mora promicati puno poštovanje temeljnih prava i demokratskih vrijednosti;
9. potiče srbijanske vlasti da u javnoj raspravi aktivnije priopćavaju o svojoj predanosti europskim vrijednostima te da povećaju transparentnost svoje komunikacije, među ostalim pružanjem pristupa informacijama za širu javnost, kao i širenjem suradnje između javnih tijela i civilnog društva; izražava zabrinutost zbog toga što javno financirane medijske kuće, koje često citiraju dužnosnike, doprinose širenju retorike protiv EU-a u Srbiji;
10. poziva Srbiju i države članice EU-a da provode aktivniju i učinkovitiju komunikacijsku politiku o europskoj perspektivi, usmjerenu i na građane Srbije i EU-a, uključujući i one koji pripadaju nacionalnim manjinama; naglašava povijesne veze prijateljstva i bratstva između naroda Europske unije i naroda Srbije;
11. primjećuje da Srbija pridaje nerazmjerno mnogo pozornosti trećim zemljama; poziva Srbiju, Komisiju i delegaciju EU-a u Srbiji da ulažu više napora u promicanje uloge i koristi bliskog partnerstva između EU-a i Srbije, među ostalim promoviranjem projekata i reformi financiranih sredstvima EU-a; primjećuje da postoji hitna potreba za uspostavljanjem kontakta s građanima Srbije izvan većih gradova i poziva EU da još više poveća svoju potporu civilnom društvu na lokalnoj razini;
12. poziva na stvaranje novih prilika za politički dijalog i dijalog o politikama na visokoj razini sa zemljama zapadnog Balkana kako bi se osiguralo snažnije upravljanje i angažman na visokoj razini, kao što se zahtijeva i revidiranom metodologijom proširenja; smatra da bi Konferencija o budućnosti Europe trebala aktivno promicati angažman predstavnika Srbije i drugih zemalja zapadnog Balkana, kako na razini vlade, tako i organizacija civilnog društva i mladih te ih adekvatno uključiti u njezin rad;
13. prima na znanje zaključke završnog izvješća posebne misije OESS-a/ODIHR-a za ocjenu izbora da su parlamentarni izbori održani 21. lipnja 2020. efikasno provedeni, ali da je prevlast vladajuće stranke, među ostalim i u medijima, razlog za zabrinutost; žali zbog dugotrajne tendencije vršenja pritiska na glasače, pristranosti medija i nejasnih granica između djelovanja svih državnih dužnosnika i stranačke kampanje; s tim u vezi, ukazuje na ulogu dezinformacijskih kampanja uz državno pokroviteljstvo s ciljem promjene mišljenja o izborima;
14. pozdravlja osnivanje Radne skupine za provedbu preporuka ODIHR-a; poziva srbijanske vlasti da u cijelosti uzmu u obzir sve preporuke ODIHR-a puno prije sljedećih izbora; naglašava da bi u tom procesu i dalje trebale sudjelovati organizacije civilnog društva koje imaju stručno znanje o uvjetima u kojima se provode izbori;
15. sa zabrinutošću primjećuje da je samo nekoliko tjedana prije zakazanih izbora parlament bez potrebne javne rasprave izglasao izmjene važnih elemenata izbornog

sustava, uključujući snižavanje izbornog praga; ističe da, prema Venecijanskoj komisiji, temeljni elementi izbornog zakona ne bi trebali biti značajno izmijenjeni manje od godinu dana prije izbora;

16. žali zbog odluke dijela oporbe da bojkotira izbore i naglašava da su, u svjetlu nalaza posebne misije OEES-a/ODIHR-a za ocjenu izbora u kojoj se ističu nedostatak istinskog pluralizma i fragmentacija političke scene u Srbiji, sve političke snage, posebno upravljačka tijela, odgovorne za poboljšanje izbornih uvjeta; naglašava da je jedini način da se biračima zajamči politička zastupljenost i sposobnost utjecanja na proces odlučivanja njihovo sudjelovanje u političkim i izbornim procesima; poziva oporbu da se vrati za pregovarački stol i nastavi sudjelovati u političkim i parlamentarnim aktivnostima; ističe da zbog toga što su neke oporbene stranke bojkotirale izbore novi saziv srbijanskog parlamenta karakterizira dominacija vladajuće koalicije i izostanak stvarne oporbe, što je situacija koja ne doprinosi postizanju političkog pluralizma u zemlji;
17. podsjeća na izborna načela koja je definirala Venecijanska komisija i sa zabrinutošću primjećuje da je predsjednik Aleksandar Vučić najavio održavanje prijevremenih izbora bez ustavne osnove i političke potrebe, te je kao predsjednik Srbije i predsjednik najveće političke stranke najavio jedan dan izbora za predsjedničke, parlamentarne i općinske izbore u Beogradu u proljeće 2022.;
18. pozdravlja uspostavu međustranačkog dijaloga s Narodnom skupštinom Srbije uz posredovanje Europskog parlamenta i početne mjere koje su srbijanske vlasti i parlamentarna većina poduzele za poboljšanje izbornih uvjeta; poziva na daljnju provedbu preostalih obveza preuzetih u okviru međustranačkog dijaloga;
19. pozdravlja pokretanje druge faze međustranačkog dijaloga s Narodnom skupštinom uz posredovanje Europskog parlamenta uz sudjelovanje svih relevantnih dionika i proeuropskih političkih snaga u Srbiji kako bi se poboljšala politička klima i povjerenje u čitavom političkom spektru i kako bi se postigao konsenzus o neriješenim pitanjima povezanim s izbornim procesom, u skladu s preporukama međunarodnih promatračkih misija; apelira na što skorije održavanje novih krugova uključivijeg međustranačkog dijaloga i poziva sve strane da definiraju jasne ciljeve, kriterije, mjerila i sugovornike; naglašava da bi međustranački dijalog trebalo zaključiti znatno prije predstojećih izbora kako bi se ostavilo dovoljno vremena za provedbu potrebnih pravnih i drugih promjena izbornih uvjeta i njihovu praktičnu primjenu u cilju stvaranja ravnopravnih uvjeta za sve prije samih izbora; podsjeća da vlada i neovisna tijela moraju osigurati potpunu i pravilnu provedbu pravnih okvira povezanih s obvezama preuzetima u sklopu međustranačkoga dijaloga;
20. osuđuje neprihvatljive verbalne napade i slučajeve govora mržnje protiv zastupnika u Europskom parlamentu, posebno onih koji predstavljaju Parlament u njegovim odnosima sa Srbijom, uključujući predsjednika i članove Izaslanstva Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje te posrednike u međustranačkom dijalogu, kao radnje koje nisu u skladu s duhom obveza Srbije u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju; poziva predsjednika Narodne skupštine i predsjednike klubova zastupnika zastupljenih u parlamentu da poštuju standarde demokratskog diskursa;
21. poziva novu vladu da radi na učinkovitim i provjerljivim temeljnim reformama i da se pobrine za strukturne reforme i nedostatke u područjima vladavine prava, temeljnih

prava, slobode medija, borbe protiv korupcije i funkcioniranja demokratskih institucija i javne uprave;

22. sa zabrinutošću primjećuje da je, općenito gledano, korupcija i dalje problematično područje u kojemu je postignut ograničen napredak; pozdravlja korake poduzete u osiguravanju neovisnosti Agencije za borbu protiv korupcije i dosadašnje rezultate u dovršavanju predmeta u vezi s korupcijom; potiče daljnji napredak, posebno u području poboljšanja rezultata istraga, podizanja optužnica i pravomoćnih presuda u predmetima korupcije na visokoj razini, te provedbe zakona o sprečavanju korupcije u skladu s pravnom stečevinom EU-a i preporukama GRECO-a; pozdravlja objavljivanje nedavnog izvješća GRECO-a i potiče Ministarstvo pravosuđa da radi na provedbi njegovih preporuka;
23. ističe da je prema najnovijem izvješću GRECO-a, Srbija samo djelomično provela njegove preporuke iz 2015. i da je situacija u zemlji „globalno nezadovoljavajuća”; naglašava važnost učinkovite borbe protiv korupcije i poziva srbijanske vlasti da što prije provedu te preporuke; zabrinut je zbog nedavnih izmjena zakona o sprečavanju korupcije u vezi s definicijom „javnih službenika”, koje su donesene netransparentno i žurno i koje znatno ograničavaju broj osoba na koje se zakon primjenjuje, čime se dodatno oslabljuju mehanizmi za borbu protiv korupcije i otvaraju mogućnosti zlouporabe državnih sredstava koje su se prije smatrale nezakonitima;
24. apelira na Srbiju da ostvaruje uvjerljive rezultate, među ostalim u pogledu postojanih efikasnih istraga u problematičnim područjima kao što su pravosuđe, sloboda izražavanja i borba protiv korupcije i organiziranog kriminala, naročito u slučajevima od velikoga javnoga interesa, kao što su slučaj Krušik, Jovanjica i Telekom Srbija, te da ostvari bolje rezultate u provođenju istraga, podizanju optužnica i donošenju presuda u slučajevima korupcije na visokoj razini, uključujući oduzimanje i zapljenu imovine iz kriminalne djelatnosti; ponavlja svoj poziv iz 2018. da se zadovolji pravda u pogledu nezakonitog uništenja privatne imovine u beogradskom naselju Savamala; primjećuje da je novi Zakon o sprečavanju korupcije na snazi od 1. rujna 2020.;
25. podsjeća Srbiju da pojača napore za učinkovito rješavanje problema korupcije, usredotočenjem na prevenciju i suzbijanje korupcije, među ostalim usvajanjem nove strategije za borbu protiv korupcije utemeljenu na vjerodostojnom i realističnom akcijskom planu kao i učinkovitim koordinacijskim mehanizmu;
26. poziva Srbiju da poboljša svoju borbu protiv organiziranog kriminala i da s pristupa utemeljenog na pojedinačnim slučajevima prijeđe na strategiju kojom se ciljaju organizacije kako bi se razbile velike i međunarodno raširene organizacije; ističe da bi takva strategija trebala obuhvaćati učinkovite istrage, kazneni progon i pravomoćne osuđujuće presude u slučajevima teškog kriminala i organiziranog kriminala, uključujući financijske istrage, sustavno praćenje novčanih tokova, solidan nadzorni mehanizam za izbjegavanje zlouporaba i povećanje financijskih i ljudskih kapaciteta Tužiteljstva za organizirani kriminal koje bi trebalo biti lišeno svakog neprimjerenog političkog utjecaja;
27. izražava zabrinutost zbog rasta nasilja od strane ekstremističkih i organiziranih zločinačkih skupina i poziva vlasti da osiguraju da se slučajevi koje su otkrili istraživački novinari ili zviždači pravilno istražuju i da svi uključeni javni službenici budu pozvani na odgovornost;

28. sa zabrinutošću primjećuje kontinuirani politički utjecaj na pravosuđe i primjećuje potrebu za jačanjem zaštitnih mjera za odgovornost, profesionalnost, neovisnost i opću djelotvornost pravosuđa, uključujući, ako je primjenjivo, revidiranjem postojećeg sustava zapošljavanja i upravljanja ljudskim resursima; primjećuje da je vlada izradila prijedlog ustavnih reformi, koji je Venecijanska komisija pozitivno ocijenila, i poslala ga nadležnom odboru Narodne skupštine;
29. naglašava važnost opsežnog postupka savjetovanja u ustavnoj reformi; žali što prethodni parlament Srbije nije donio ustavne reforme usmjerene na jačanje neovisnosti pravosuđa; preporučuje donošenje ustavnih reformi što je prije moguće uz savjetovanje s udrugama sudaca i tužitelja te drugim relevantnim političkim akterima, uključujući neparlamentarnu oporbu;
30. ponavlja važnost brzog usvajanja zakona o financiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine;
31. izražava zabrinutost oko učinkovitog funkcioniranja novog parlamenta, u kojem ne postoji parlamentarna oporba, čiju legitimnost osporavaju oporbene stranke i za čiji je saziv srbijanski predsjednik već najavio skraćivanje, pri čemu taj parlament donosi dalekosežne ustavne promjene bez otvorene, uključive i demokratske javne rasprave, posebno u području pravosuđa;
32. pozdravlja promjene postignute u funkcioniranju Narodne skupštine s ciljem obnavljanja praksi i procedura te poštovanja poslovnika; žali što je općeniti parlamentarni nadzor izvršne vlasti ostao tek formalan; naglašava da su potrebne daljnje sadržajne reforme procedura i praksi kako bi se poboljšala kvaliteta zakonodavnog postupka, zajamčio učinkovit parlamentarni nadzor i zaustavili sustavni nedostaci Narodne skupštine, uključujući opstrukciju rada parlamenta, broj hitnih postupaka i praksu grupiranja nepovezanih točaka pod istom točkom dnevnog reda;
33. ističe da se dodatno treba poboljšati kvalitetu zakonodavnog postupka povećanjem transparentnosti i socijalnog i političkog dijaloga te jamčenjem da neovisna regulatorna tijela imaju ovlasti da učinkovito izvršavaju svoju nadzornu ulogu; ističe da se o godišnjim izvješćima neovisnih tijela raspravljalo na plenarnoj sjednici Narodne skupštine te da su usvojeni zaključci;
34. poziva novoizabrani parlament da pojača napore kako bi se osigurala transparentnost, uključivost i kvaliteta zakonodavnog postupka, kao i učinkovit parlamentarni nadzor; nadalje poziva na dodatne mjere radi jamčenja dijaloga među svim strankama te na jaču ulogu civilnog društva koje ostaje ključni element demokracije koja dobro funkcionira; sa zabrinutošću primjećuje manjak transparentnosti u vezi s postupkom ponovnog imenovanja povjerenice za zaštitu ravnopravnosti;
35. poziva na učinkovitu suradnju s neovisnim i regulatornim tijelima i povećan angažman Narodne skupštine u nadzoru i kontroli vlade i uprave; poziva na sadržajni angažman Narodne skupštine u postupku pregovora o pristupanju Srbije EU-u, u skladu s njezinom Rezolucijom od 16. prosinca 2013. o ulozi Narodne skupštine i načelima u pregovorima o pristupanju Srbije EU-u;
36. naglašava da je potrebno u potpunosti priznati i poduprijeti ulogu neovisnih regulatornih tijela, uključujući srbijanskog pravobranitelja, Agenciju za borbu protiv korupcije, nacionalno revizorsko tijelo i povjerenika za informacije od javnog značaja i zaštitu

osobnih podataka; poziva srbijansku Narodnu skupštinu da se uključi u provedbu zaključaka i preporuka neovisnih regulatornih tijela, prije svega zaključaka i preporuka pravobranitelja;

37. podsjeća na to da je socijalni dijalog jedan od stupova europskog socijalnog modela te da je redovno savjetovanje između vlade i socijalnih partnera ključno za sprečavanje socijalnih napetosti i sukoba; naglašava da je od presudne važnosti da socijalni dijalog preraste razmjenu informacija i da bi se oko važnih zakona trebalo savjetovati sa zainteresiranim stranama prije nego što se dalje upute u parlamentarnu proceduru;
38. sa zabrinutošću primjećuje da se Narodna skupština Srbije sastala tek 44 dana nakon proglašenja izvanrednog stanja u ožujku 2020., čime je njezin položaj kao ključne institucije parlamentarne demokracije kako je utvrđeno Ustavom Srbije doveden u pitanje; sa zabrinutošću primjećuje da dugo nakon proglašenja konačnih rezultata izbora 5. srpnja 2020. Narodna skupština nije u potpunosti započela svojim radom, unatoč jasnoj parlamentarnoj većini; poziva Narodnu skupštinu da izbjegava uvredljiv provokativni jezik i suprotstavlja se govoru mržnje u parlamentarnim raspravama; naglašava važnost rada oporbe u demokraciji;
39. ističe da vrijeđanje, zastrašivanje i klevetanje političkih protivnika i predstavnika medija koje zastupnici koriste u plenarnoj sjednici Narodne skupštine predstavljaju kršenje demokratske prakse i temeljnih demokratskih vrijednosti, što bi trebalo najoštrije osuditi i kazniti u skladu s poslovnikom; zgrožen je nedavnim orkestriranim napadima nekoliko parlamentarnih zastupnika i provladinih tabloida na istraživačke novinare i članove civilnog društva, uključujući one iz neovisne medijske mreže KRIK i nevladinih organizacija poput Centra za istraživanje, transparentnost i odgovornost (CRTA) i Otvorenog parlamenta, kojima ih se prikazuje kao suradnike organiziranih kriminalnih skupina i optužuje za pokušaj državnog udara, što predstavlja ozbiljno kršenje nedavno donesenog Kodeksa ponašanja za zastupnike u parlamentu;
40. pozdravlja donošenje novog akcijskog plana za medijsku strategiju i činjenicu da je uspostavljena radna skupina za praćenje provedbe strategije i akcijskog plana;
41. zabrinut je zbog navoda istraživačkih novinara o vladinoj manipulaciji statistikama o bolesti COVID-19 u političke i izborne svrhe; žali zbog kampanje dezinformiranja oko pomoći EU-a tijekom pandemije iza koje stoje državni dužnosnici; naglašava da su povjerenje i transparentnost posebno važni u vladinim naporima u borbi protiv bolesti COVID-19 te stoga potiče Vladu Srbije da građanima pruži sve relevantne informacije o pandemiji, uključujući cjepiva;
42. vjeruje da je stjecanje dvaju televizijskih kanala s nacionalnom pokrivenošću u prosincu 2018. od strane osobe povezane s vladajućom strankom korak koji je vladajuća stranka poduzela prema monopolizaciji medijskog prostora u zemlji; apelira na vlasti da zajamče i zadrže potrebne uvjete za pošteno natjecanje i transparentnost kada je riječ o svim budućim transakcijama u pogledu vlasništva u medijskom sektoru; poziva uredničke timove svih televizijskih kanala s nacionalnom pokrivenošću u Srbiji da poštuju najviše profesionalne standarde i omoguće da se suprotna mišljenja redovito čuju;
43. žali zbog pogoršanja medijske slobode i rasta korištenja uvredljivog jezika, zastrašivanja i čak govora mržnje prema članovima parlamentarne oporbe, neovisnim intelektualcima, nevladinim organizacijama, novinarima i uglednim pojedincima,

uključujući od strane članova vladajuće stranke, čija je odgovornost da se s poštovanjem odnose prema svim predstavnicima medijima od ključne važnosti; apelira na srbijanske vlasti da hitno poduzmu mjere kako bi zajamčile slobodu izražavanja i neovisnost medija te osigurale odgovarajuće istrage tih slučajeva;

44. žali što su srbijanske vlasti obveze preuzete u međustranačkom dijalogu koje se odnose na Regulatorno vijeće za elektroničke medije i na javnu radioteleviziju (RTS) tek djelomično ispunile ili ih nisu uopće ispunile; podsjeća da slobodni i neovisni mediji imaju glavnu ulogu u demokraciji; žali zbog toga što od završetka prve faze međustranačkoga dijaloga, rad Regulatornog vijeća i RTS-a nije uspio vratiti njihovu vjerodostojnost među javnosti i oporbenim strankama; ističe da je vlada osnovala Radnu skupinu za sigurnost novinara, ali da su se sve udruge neovisnih novinara i medija u Srbiji već povukle iz nje jer skupina nije reagirala na napade provladinih tabloida na novinare internetskog portala Mreže za istraživanje kriminala i korupcije (KRIK);
45. sa zabrinutošću primjećuje da se rad organizacija civilnog društva odvija u okruženju koje nije otvoreno prema kritikama; potiče srbijansku upravu za sprečavanje pranja novca pri Ministarstvu financija Srbije da do kraja razjasni situaciju u vezi s istragama organizacija civilnog društva i novinara na temelju navoda o pranju novca te potiče vlasti da se suzdrže od proizvoljnog napada na te organizacije i pojedince; poziva srbijanske vlasti da se bore protiv sužavanja prostora za civilno društvo i neovisne medije i osiguraju da oni mogu raditi slobodno bez ograničenja kao i bez zastrašivanja ili kriminalizacije tih organizacija; apelira na vlasti da njeguju ozračje koje pogoduje radu svih organizacija civilnog društva i to čim prije;
46. poziva Komisiju i ESVD da ojačaju svoju suradnju s civilnim društvom, nevladinim organizacijama i neovisnim medijima na terenu te da im pruže potporu; ponovno potvrđuje svoju potporu radu europskih političkih zaklada na jačanju demokratskih procesa u Srbiji i poticanju nove generacije političkih vođa;
47. iako snažno osuđuje sve činove nasilja, napominje da slučajevi nerazmjerne uporabe sile od strane policijskih snaga tijekom prosvjeda u srpnju 2020. zaslužuju posebnu pozornost vlasti, među ostalim u pogledu kasnije nedovoljne suradnje policijskih službenika s pravosudnim sustavom i javnim tužiteljem; apelira na srbijanske vlasti da propisno istraže sve slučajeve u kojima je policija prekoračila svoje ovlasti kako bi se spriječilo nekažnjavanje i ojačalo povjerenje javnosti u policiju te kako bi osobe koje tvrde da su žrtve povrede dužnosti od strane policije lakše podnijele pritužbe i dobile odštetu, te kako bi se iskazala nulta tolerancija prema policijskim službenicima koji prekrše profesionalnu etiku ili kazneni zakon;
48. konstatira da je pravni i institucionalni okvir za poštovanje ljudskih prava formalno općenito uspostavljen, ali da nema djelotvornih mehanizama koji bi osigurali poštovanje tih temeljnih prava; poziva na to da se sve buduće izmjene postojećih zakona o poštovanju ljudskih prava, uključujući Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, provedu na transparentan način uz sudjelovanje svih relevantnih dionika; poziva na njegovu stvarnu primjenu posebno u pogledu najranjivijih društvenih skupina, uključujući nacionalne manjine u području obrazovanja; poziva Srbiju da zaštiti te se pobrine za nediskriminirajuće korištenje jezika manjina u obrazovanju, u posebno namijenjenim programima u državnim i lokalnim medijima, te da osigura jednake mogućnosti za odgovarajuću zastupljenost u političkom životu, javnoj upravi i pravosuđu;

49. pozdravlja povećane napore Srbije u suradnji s EU-om u području uključivanja zajednice Roma, posebno u poboljšanju njihovih stambenih prilika; poziva srbijanske vlasti da rješavaju strukturnu diskriminaciju s kojom se suočavaju Romi u pogledu njihova državljanstva, kao i zdravstvene skrbi, obrazovanja i zapošljavanja; apelira na Srbiju da poboljša i pojednostavni institucionalnu strukturu koja se bavi integracijom Roma, uključujući jasnu raspodjelu zadaća, koordinaciju između nacionalnih i lokalnih vlasti, kao i izradu proračuna u kojemu se vodi računa o potrebama romskih zajednica;
50. pozdravlja dovršetak dugo odgađanog prijevoda osnovnoškolskih udžbenika na bugarski jezik, što će omogućiti bugarskoj nacionalnoj manjini da se školuje na svom materinskom jeziku; sa zabrinutošću primjećuje da još uvijek nisu prevedeni svi udžbenici za srednjoškolsko obrazovanje; potiče srbijanske vlasti da se pobrinu za održivost procesa stavljanjem na raspolaganje dovoljnog broja učitelja, udžbenika i dodatnih materijala (školskih dnevnika, udžbenika itd.), čime će se adekvatno odgovoriti na potrebe učenika iz manjinskih zajednica;
51. zabrinut je zbog neuspjeha srbijanskih vlasti da promiču stvarno korištenje regionalnih ili manjinskih jezika;
52. poziva Srbiju da ojača institucije za ljudska prava, zajamči njihovu neovisnost, dodijeli im potrebne financijske i ljudske resurse i osigura pravovremeno praćenje njihovih preporuka, kao i da donese i provede novu strategiju protiv diskriminacije;
53. poziva Srbiju da poboljša svoje sposobnosti za pružanje statistika i da što prije provede popis stanovništva, uz poštovanje najviših međunarodnih standarda i uz uključivanje neovisnih promatrača; ponavlja svoj poziv na poboljšanu koordinaciju i uključivanje dionika, i na provedbu i periodičku reviziju Akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina;
54. duboko je zabrinut zbog navoda da srbijanske vlasti sustavno i diskriminirajuće zloupotrebljavaju zakon o prebivalištu građana i „pasivizaciju” adresa prebivališta građana albanske narodnosti koji žive u južnoj Srbiji; poziva na neovisnu i temeljitu istragu tih navoda te poziva srbijanske vlasti da prestanu sa svim diskriminirajućim praksama i ciljanim mjerama;
55. sa zabrinutošću primjećuje visoku stopu žena i djece žrtava nasilja i nasilja u obitelji; prima na znanje napore Srbije u borbi protiv nasilja nad ženama i djecom te nasilja u obitelji; međutim, snažno ističe da je potrebna daljnja i učinkovitija provedba te da su potrebna konkretna poboljšanja, posebno tijekom aktualne pandemije, kako bi se poboljšao pristup kvalitetnim uslugama u tom području;
56. pozdravlja izvješće GREVIO-a o Srbiji u kojemu se naglašavaju izostanak dosljednog političkog pristupa provedbi Istanbulske konvencije, potreba za preventivnim mjerama, nedostaci u pružanju usluga žrtvama, niska razina svijesti, senzibilizacija i jačanje kapaciteta, kao i posebne prepreke za širok krug žena zbog intersekcionalnih faktora kao što su etnička pripadnost, siromaštvo, socijalno podrijetlo i invaliditet;
57. zabrinut je što novi zakon o rodnoj ravnopravnosti znatno kasni, što još uvijek nedostaju koordinacija i učinkovita institucionalna struktura s odgovarajućim resursima u tom području, što je socioekonomski položaj žena još uvijek znatno lošiji od položaja muškaraca, kao i zbog prevladavajućih patrijarhalnih stavova i rodnih stereotipa u društvu i javnom diskursu te nedostatka znanja tužitelja, odvjetnika i općenito

pravosudnog osoblja o tim pitanjima;

58. poziva Srbiju da poveća napore usmjerene na rodnu ravnopravnost i ženska prava, među ostalim posvećivanjem posebne pozornosti rodno osjetljivim politikama i povećanoj suradnji s civilnim društvom, posebno ženskim organizacijama; naglašava važnost uključivanja rodne perspektive u gospodarske programe;
59. pohvaljuje znatnu zastupljenost žena u novoj vladi i parlamentu, u nadi da će to dovesti do značajnog promicanja ljudskih prava i političkih sloboda žena i ranjivih skupina; pozdravlja značajnu zastupljenost nacionalnih manjina u parlamentu;
60. ističe potrebu za nastavkom zaštite LGBTI prava; poziva vlasti na primjerenije i učinkovitije odgovore na govor mržnje i zločine motivirane mržnjom; pozdravlja mirno održavanje dviju povorki ponosa 2019.; naglašava važnost toga da sve institucije pruže podršku u pripremi EuroPridea 2022. i zajamče sigurnost svih sudionika;
61. pozdravlja vladinu inicijativu da učini daljnje korake u pogledu zakona o istospolnim zajednicama i promjeni imena i spola transrodnih osoba u skladu s relevantnom sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava te poziva vladu da stvori sigurno okruženje za LGBTI osobe i promiče kulturu tolerancije prema njima;
62. potiče Srbiju da poboljša pristup zdravstvenim uslugama za osobe s invaliditetom, osobe koje žive s HIV-om, djecu i odrasle koji se drogiraju, zatvorenike, seksualne radnike, LGBTI osobe, interno raseljene osobe i Rome, posebno u svjetlu trenutačne pandemije i problema u zdravstvenom sektoru;
63. pozdravlja angažiranost Srbije u inicijativama za regionalnu suradnju; potiče Srbiju da nastavi ulagati napore na svim razinama u cilju pomirenja i jačanja dobrosusjedskih odnosa; poziva Srbiju da u potpunosti provede bilateralne sporazume i da se uključi u konstruktivno i pravovremeno rješavanje svih preostalih graničnih sporova sa susjednim zemljama, uključujući pitanja povezana s pomirenjem iz prošlosti Jugoslavije; ističe da je potrebno uložiti dodatne napore u socioekonomski razvoj graničnih regija; pozdravlja inicijativu regionalne integracije kroz gospodarski razvoj;
64. pozdravlja konstruktivnu ulogu Vijeća za regionalnu suradnju i aktivno sudjelovanje Srbije u njemu; ističe važnost regionalne suradnje u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 i naglašava da su regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi povezani s ciljem Srbije u pogledu uspješne europske perspektive;
65. ističe da je normalizacija odnosa između Srbije i Kosova prioritet i preduvjet za pristupanje obiju zemalja EU-u te je nužna za osiguravanje stabilnosti i prosperiteta za širu regiju; prima na znanje povećani angažman obiju strana u dijalogu uz posredovanje EU-a i poziva na aktivno i konstruktivno sudjelovanje u dijalogu uz posredovanje EU-a pod vodstvom posebnog predstavnika EU-a u cilju postizanja sveobuhvatnog, održivog i pravno obvezujućeg sporazuma u skladu s međunarodnim pravom;
66. ponavlja svoj poziv da se, u dobroj vjeri i pravodobno, ostvari napredak u cjelovitoj provedbi svih sporazuma koji su već postignuti, uključujući uspostavu Udruženja/Zajednice općina s većinskim srpskim stanovništvom bez daljnje odgode; poziva ESVD da uspostavi mehanizam za praćenje i provjeru provedbe svih do sada postignutih sporazuma i periodički izvješćuje Europski parlament o napretku provedbe; u tom pogledu ponavlja svoju punu potporu posebnom predstavniku EU-a za dijalog

Beograda i Prištine Miroslavu Lajčaku;

67. poziva vlade Srbije i Kosova da se suzdrže od svih radnji koje bi mogle poljuljati povjerenje između strana i ugroziti konstruktivan nastavak dijaloga; ponovno naznačuje važnost multietničke naravi Kosova i Srbije i naglašava da etnički čiste države ne smiju biti cilj u toj regiji;
68. poziva srpske i kosovske vlasti da promiču međuljudske kontakte među lokalnim zajednicama u cilju jačanja dijaloga između dviju zemalja, među ostalim i na nevladinoj razini; ponavlja svoj poziv vlastima da se suzdrže od korištenja pogrdnog jezika prema drugim etničkim skupinama; izražava žaljenje što most u Mitrovici još uvijek nije otvoren za sav promet, unatoč završetku radova na obnovi;
69. pozdravlja aktivno i konstruktivno sudjelovanje Beograda u dijalogu s Prištinom i provedbu dogovorenih obveza iz Briselskog sporazuma;
70. pohvaljuje dobru regionalnu suradnju između Srbije i Kosova u borbi protiv širenja pandemije bolesti COVID-19, uključujući suradnju između gradonačelnikâ Mitrovice i komunikaciju između ministara zdravlja;
71. ističe važnost regionalne suradnje u pogledu ratnih zločina i istrage u slučajevima nestalih osoba, uključujući ulaganje više napora u priznavanje i poštovanje sudskih presuda o ratnim zločinima, istraživanja groblja, odbacivanje govora mržnje i veličanja ratnih zločinaca, te podupiranje domaćih tužitelja u privođenju počinitelja pravdi; poziva srbijanske vlasti da nastave sa svojim nastojanjima za suzbijanje tih problema i da osude sve oblike govora mržnje, kampanja zastrašivanja, javnog odobravanja i poricanja genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina; žali što neka tijela srbijanskih vlasti i neki srbijanski političari nastavljaju poricati genocid u Srebrenici; pozdravlja rad organizacija civilnog društva u području pomirenja, prijelazne pravde i odgovarajućih reparacija;
72. pozdravlja postojanu suradnju Srbije na temelju procesa Sarajevske deklaracije te podsjeća da prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju ima obvezu u potpunosti surađivati s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (ICTY) i Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove, te poziva Srbiju da se suprotstavi svim naporima da se potkopaju dosadašnji rezultati i falsificiraju činjenice koje je utvrdio ICTY;
73. ponovno izražava svoju potporu inicijativi za uspostavu regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na državnom području bivše Jugoslavije (REKOM); ističe važnost Regionalnog ureda za suradnju mladih i njegov rad; primjećuje da je uslijed pandemije koronavirusa Europska komisija predložila da se godina u kojoj bi Novi Sad trebao biti domaćin Europske prijestolnice kulture odgodi i prebaci s 2021. na 2022.;
74. pozdravlja činjenicu da je 2019. Srbija dobila status programske zemlje u programu Erasmus+;
75. pozdravlja napredak Srbije u razvoju funkcionalnog tržišnoga gospodarstva; poziva Srbiju da nastavi ulagati napore u poticanje konkurentnosti te dugoročnog i uključivog rasta putem strukturnih reformi, posebno u energetske sektoru i na tržištu rada, kao i poboljšanjem transparentnosti i predvidljivosti u regulatornom okruženju; naglašava

važnost razvoja poduzetničkih vještina među mladima i poziva srbijansku vladu da se izravno uhvati u koštac s pitanjem korupcije koja guši razvoj funkcionalnog tržišnog gospodarstva i da se usmjeri na problematična pitanja koja je GRECO iznio 2020. godine;

76. primjećuje da zdravstveni sustav Srbije i dalje pati od nedostatka resursa na svim razinama i stalnog odljeva profesionalne radne snage, što rezultira nedostatkom medicinske opreme, medicinske stručnosti i laboratorijskih kapaciteta za testiranje tijekom pandemije bolesti COVID-19; potiče Srbiju da provodi reforme s ciljem jačanja javnog zdravstvenog sektora, poboljšanja socijalne zaštite i pružanja podrške privatnom sektoru kako bi se ublažile gospodarske posljedice bolesti COVID-19;
77. pozdravlja dobar napredak koji je Srbija postigla u gospodarskom i financijskom području kao što su pravo društava, pravo intelektualnog vlasništva, tržišno natjecanje i financijske usluge te upravljačka odgovornost i revizija; primjećuje, međutim, da je potreban daljnji napredak u području javne nabave;
78. izražava zabrinutost zbog sve većeg utjecaja Kine u Srbiji i diljem zapadnog Balkana te nedostatka transparentnosti i procjene utjecaja kineskih ulaganja i zajmova na okoliš i društvo; poziva Srbiju da ojača svoje standarde zakonske usklađenosti za kineske poslovne aktivnosti;
79. poziva Srbiju da poveća održivost svojeg energetskeg sektora diversifikacijom svojih izvora energije, pokretanjem nisko-uglične energetske tranzicije i prelaskom na obnovljive izvore energije i goriva koja manje zagađuju te istovremenom eliminacijom svih nesukladnih subvencija za ugljik; potiče Srbiju da donese potrebne mjere za očuvanje i zaštitu ekološki osjetljivih područja te da pojača praćenje provedbe nacionalnog plana smanjenja emisija;
80. pozdravlja stavljanje u pogon najveće vjetroelektrane Čibuk 1, kao i napredak postignut na spojnom plinovodu između Srbije i Bugarske; sa zabrinutošću primjećuje konzistentno nepridržavanje i posljedično kršenje Ugovora o Energetskoj zajednici; ponavlja svoj poziv da zemlje zapadnog Balkana budu u središtu strategije povezivosti EU-a;
81. pozdravlja aktivno sudjelovanje Srbije u Prometnoj zajednici i u projektima transeuropske mreže, uključujući izgradnju autoceste Niš-Merdare-Priština;
82. pozdravlja stupanje na snagu novog sporazuma o regionalnom roamingu potpisanog u travnju 2019.;
83. apelira na vlasti da osiguraju usklađenost sa standardima i ciljevima politike EU-a o zaštiti klime i okoliša kao i o energetskeg učinkovitosti, posebno u kontekstu Izjave iz Sofije o zelenom planu za zapadni Balkan, uključujući, ali ne ograničavajući se na uvođenje određivanja cijena emisija ugljika, ažuriranje zakonodavstva o energetskeg učinkovitosti, izradu i usvajanje integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana kako bi se olakšao prijelaz na kružno gospodarstvo i usvajanje potrebnih mjera za očuvanje i zaštitu ekološki osjetljivih područja;
84. potiče Srbiju da dovrši reforme nacionalnih sektora električne energije i plina tako što će konkretno provesti razdvajanje operatora sustava, i raditi na regionalnoj povezivosti i dovršenju regionalnih energetskeg tržišta uz poštovanje obveza na temelju Pariškog

- sporazuma i međunarodnih obveza u okviru Ugovora o Energetskoj zajednici;
85. zabrinut je zbog visokih razina onečišćenja zraka u Srbiji i apelira na vlasti da brzo poduzmu mjere za poboljšanje kvalitete zraka, posebno u velikim gradovima i industrijskim područjima poput Smedereva, Bora i Kolubare; naglašava važnost pronalaženja održivih rješenja i ograničavanja upotrebe lignita i drugog niskokaloričnog ugljena u proizvodnji energije, kao i za grijanje;
 86. žali zbog izostanka djelovanja u vezi s onečišćenjem rijeke Dragovišnice koje je posljedica rada rudnika u regiji;
 87. pozdravlja što Srbija ustrajno podržava Globalnu strategiju za vanjsku i sigurnosnu politiku EU-a;
 88. ponovno ističe važnost usklađivanja sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a (ZSVP), koja postupno mora postati sastavni dio vanjske politike Srbije kao presudan uvjet za pristupni proces; izražava zabrinutost zbog stope usklađenosti Srbije, koja je najniža u regiji; primjećuje da neki vladini dužnosnici i neki političari i dalje povremeno daju izjave koje dovode u pitanje vanjskopolitičku orijentaciju Srbije; zabrinut je zbog opetovane potpore Srbije Rusiji u Općoj skupštini UN-a u vezi s pripojenjem Krima;
 89. pozdravlja činjenicu da je Srbija uskladila svoje stajalište sa stajalištem EU-a o predsjedničkim izborima u Bjelarusu; i dalje je, međutim, zabrinut što se Srbija nije uspjela usuglasiti sa sankcijama protiv bjeloruskih dužnosnika i stavom EU-a o novom zakonu o sigurnosti u Kini; poziva Srbiju da poveća razinu usklađenosti s izjavama Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u ime EU-a i odlukama Vijeća, uključujući one o sankcijama;
 90. ističe da su Srbija i Kosovo potpisali sporazume o gospodarskoj normalizaciji 4. rujna 2020. u Washingtonu; međutim, žali zbog odredbi u tekstu kojima se od Kosova zahtijeva da prestane tražiti članstvo u međunarodnim organizacijama; pozdravlja ponovni angažman Sjedinjenih Američkih Država te ističe potrebu da EU i SAD ojačaju svoje partnerstvo i koordinaciju na zapadnom Balkanu; ističe da je transatlantska suradnja važan čimbenik stabilnosti u regiji i naglašava vodeću ulogu EU-a kao posrednika u procesu normalizacije odnosa između Srbije i Kosova;
 91. podsjeća da bi preseljenje veleposlanstva Srbije u Izraelu iz Tel Aviva u Jeruzalem bilo protivno stavu Europske unije o dvodržavnom rješenju spora između Izraela i Palestine;
 92. poziva na jačanje europske suradnje sa Srbijom u borbi protiv manipulativnog dezinformiranja i kiberprijetnji i hibridnih prijetnji kojima se nastoji posijati razdor u društvima, diskreditirati EU i ugroziti europska perspektiva regije; potiče konkretne korake u izgradnji otpornosti i kibersigurnosti te poziva Srbiju, Komisiju i ESVD da podupru mjere usmjerene na jačanje medijskog pluralizma i kvalitetnog novinarstva; ističe da je potrebno poboljšati europsku koordinaciju kako bi se suzbile regionalne kampanje dezinformiranja koje često potječu iz Srbije, s pomoću eventualnog osnivanja centra izvrsnosti za borbu protiv dezinformiranja usmjerenog na Balkan;
 93. naročito je zabrinut zbog dezinformacija koje potječu iz Kremlja i šire ih Sputnik Srbija i drugi domaći akteri; poziva srbijanske vlasti da preispitaju mehanizme kojima se omogućuju te operacije kako bi se smanjile dezinformacije u zemlji i izvan nje te da

pojačaju napore u borbi protiv kampanja dezinformiranja koje su u porastu od početka pandemije bolesti COVID-19;

94. pozdravlja sklapanje sporazuma o suradnji u upravljanju granicama između Srbije i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) koji će omogućiti Frontexu da pomogne Srbiji u upravljanju granicama i provodi zajedničke operacije; ističe da Srbija ima aktivnu, suradničku i konstruktivnu ulogu u upravljanju vanjskim granicama EU-a;
95. ponavlja da je EU vodeći trgovinski partner, ulagač i donator pomoći Srbiji; prima na znanje odluku Srbije o potpisivanju sporazuma o slobodnoj trgovini s Euroazijskom ekonomskom unijom u listopadu 2019.; međutim, od Srbije očekuje da se uskladi s trgovinskom politikom EU-a; podsjeća na predanost Unije da brani svoje interese ublažavanjem negativnog učinka sporazuma o slobodnoj trgovini s Euroazijskom ekonomskom unijom koji su sklopile zemlje koje su zatražile članstvo u Europskoj uniji i potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, poput Srbije; žali što Srbija još uvijek nije članica Svjetske trgovinske organizacije;
96. poziva Srbiju da poboljša usklađenost s radnim pravom EU-a, usvoji novi zakon o pravu na štrajk, suzbije neprijavljeni rad i izmijeni zakon o inspekcijskom nadzoru u skladu s relevantnim konvencijama Međunarodne organizacije rada koje je Srbija ratificirala;
97. potiče Srbiju da osigura odgovarajuće financijske i institucijske resurse za socijalne politike i politike zapošljavanja;
98. pozdravlja stalno sudjelovanje Srbije u misijama i operacijama upravljanja krizom u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); potiče Srbiju da održi svoje trenutne obveze pružanja osoblja za četiri misije i operacije ZSOP-a, kao i da nastoji i dalje sudjelovati u budućnosti; pozdravlja sporazume o borbi protiv terorizma koje su potpisali EU i Srbija; u tom pogledu pozdravlja poboljšanja u regionalnoj i međunarodnoj suradnji u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma;
99. izražava zabrinutost zbog sve veće ovisnosti Srbije o obrambenoj i sigurnosnoj opremi i tehnologijama iz Narodne Republike Kine, uključujući sustav masovnog nadzora u Beogradu i masovno prikupljanje osobnih podataka bez odgovarajućih zaštitnih mjera, i zbog nedovoljne transparentnosti postupaka javne nabave u sigurnosnom sektoru; i dalje je zabrinut zbog bliske političke i vojne suradnje Srbije s Rusijom, uključujući kontinuiranu prisutnost ruskih zrakoplovnih kapaciteta u Nišu; poziva Srbiju da se uskladi sa ZSOP-om i njegovim instrumentima;
100. ponovno upućuje poziv srbijanskim vlastima da nastave s naporima da se nasljeđe bivše komunističke tajne službe eliminira tako što će se njezini dosjei, kao korak u smjeru demokratizacije Srbije, otvoriti javnosti; poziva Srbiju da ubrza postupak sukcesije i provedbu obveza koje se odnose na podjelu zajedničkog arhiva bivše Jugoslavije; ponavlja da je u tom pogledu od ključne važnosti potpuni pristup svojoj arhivskoj građi, osobito onoj bivše jugoslavenske tajne službe (UDBA) i onoj kontraobavještajne službe (KOS) Jugoslavenske narodne armije; ponovno poziva vlasti da olakšaju pristup tim arhivima koji se tiču nekadašnjih jugoslavenskih republika te da ih vrate njihovim vladama ako one to zatraže;
101. podsjeća da je EU najveći pružatelj financijske pomoći Srbiji; pozdravlja napore Komisije da poduzme veća strateška ulaganja na zapadnom Balkanu putem

namjenskoga gospodarskog i investicijskog plana za zapadni Balkan; prepoznaje važnost tog plana u podupiranju održive povezivosti, ljudskog kapitala, konkurentnosti i uključivog rasta, kao i u jačanju regionalne i prekogranične suradnje u cilju poboljšanja prilika za lokalne i regionalne uprave da iskoriste prednosti tih ulaganja; naglašava da se sva ulaganja moraju voditi ciljevima Pariškog sporazuma i ciljevima europskog zelenog plana;

102. ističe da bi se tim planom trebalo poticati potrebne strukturne reforme u području infrastrukture, energije, okoliša i obrazovanja te ga provesti što prije i što efikasnije moguće kako bi se povećala vidljivost projekta koje financira EU i povećalo povjerenje građana Srbije u Europsku uniju i njezine institucije;
103. poziva Vijeće i Komisiju da dorade i poticaje i uvjete u budućem Instrumentu pretpristupne pomoći (IPA III) i da koriste mehanizme suspenzije u slučaju ozbiljnog nazadovanja; smatra da je ključno da se IPA-om III podupre daljnje jačanje temeljnih vrijednosti i dobro upravljanje; vjeruje da bi se načelo reverzibilnosti „više za više” i „manje za manje” pristupnog procesa prema obnovljenoj metodologiji također trebalo jasno odražavati u pretpristupnom financiranju; ponavlja da bi razmjer financijske pomoći trebao odgovarati stvarnoj stopi provedenih reformi;
104. poziva srbijanske vlasti da na najbolji način iskoriste preraspodjelu financijskih sredstava IPA-e od strane EU-a kako bi se njima doprinijelo ublažavanju socioekonomskog učinka pandemije bolesti COVID-19; naglašava važnost posvećivanja posebne pozornosti ranjivim skupinama;
105. ponavlja da je EU brzo mobilizirao neposrednu potporu zapadnom Balkanu za rješavanje zdravstvene krize koja je posljedica pandemije bolesti COVID-19 i za omogućavanje socioekonomskog oporavka regije;
106. poziva Komisiju i države članice da građanima svih zemalja zapadnog Balkana dodijele dostatnu količinu cjepiva protiv bolesti COVID-19;
107. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te predsjedniku, Vladi i parlamentu Srbije.